

Sygn. akt IV U 34/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 sierpnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dariusz Płaczek

Protokolant: st. sekr. sądowy Patrycja Czarnik

po rozpoznaniu w dniu 25 sierpnia 2014 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania M. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 22 listopada 2013 roku nr (...)

w sprawie M. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu M. Z. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy na okres od 1 września 2013 roku do 22 sierpnia 2015 roku;
2. ustala, iż organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt IV U 34/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 25 sierpnia 2014 r.

Decyzją z dnia 22.11.2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie przepisów ustawy z dnia 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 167, poz. 1322 ze zm.) i ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm. odmówił M. Z. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, ponieważ komisja lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 15.11.2013r.r. stwierdziła, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji M. Z. domagał się zmiany decyzji i przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, uzasadniając, iż stan jego zdrowia czyni go nadal niezdolnym do pracy, zaś orzeczenie komisji lekarskiej ZUS jest błędne.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

M. Z., urodzony w dniu (...), posiada wykształcenie zawodowe rolnicze, lecz od 1991r. pracował jako murarz , dekarz . W dniu 25.10.2012r. uległ wypadkowi przy pracy . Łyżka koparki przygniotła mu lewą stopę , co wymagało leczenia operacyjnego. Od 25.04.2013r. do 22.08.2013r. odwołujący się pobierał świadczenie rehabilitacyjne z ubezpieczenia wypadkowego. W dniu 9.09.2013r. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. W orzeczeniu z dnia 17.10.2013r.. lekarz orzecznik ZUS stwierdził , że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy . Komisja lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 15.11.2013r. podtrzymała stanowisko lekarza orzecznika ZUS.

dowód: akta rentowe ZUS O/T..

U wnioskodawcy w wyniku wypadku stwierdzono zwichnięcie w stawie Lisfranka I-II stopy prawej , złamanie kości klinowatej przyśrodkowej lewej oraz złamanie I kości śródstopia lewego. W badaniu biegłych potwierdzono ograniczenie ruchomości stopy lewej (zgięcia podszewowego stopy o 20°, grzbietowego o 10°, deformacja stopy-skrócenie, brak ruchów przywiedzenia i odwiedzenia. W badaniach TK i badaniach scyntygrafii zalegających w aktach oraz badaniach RTG stwierdzono brak zrostu i toczący się nadal proces zapalny w obrębie śródstopia. Podudzie lewe wyszczuplone o 1,5 cm. Powyższe schorzenia, niewydolny chód niewydolny oraz nadal trwający proces zapalny w obrębie złamań, czynią wnioskodawcę częściowo niezdolnym do pracy dotychczas wykonywanej oraz niezdolnym do pracy nawet po przekwalifikowaniu, na okres dwóch lat liczony od ustania świadczenia rehabilitacyjnego, czyli od dnia. 23.08.2013r. Wnioskodawca nie rokuje odzyskania zdolności do pracy nawet po przekwalifikowaniu zawodowym .

dowód: - opinia biegłych lekarzy neurologa, chirurga – ortopedy, internisty z dnia

24.06.2014r. k. 21-23

Sąd, ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie, podzielił wnioski płynące z opinii lekarzy biegłych sądowych, albowiem opinia ta sporządzona została w sposób rzetelny, po osobistym przebadaniu ubezpieczonego oraz szczegółowej i wszechstronnej analizie dokumentacji zgromadzonej w aktach rentowych, przy czym biegli legitymowali się fachową wiedzą oraz odpowiednim doświadczeniem zawodowym. W ocenie Sądu, dokonana przez biegłych diagnoza schorzeń zdiagnozowanych u wnioskodawcy jest prawidłowa, zaś wnioski płynące z opinii korespondują ze zgromadzoną dokumentacją medyczną oraz bazują na wynikach przeprowadzonych badań, co czyni opinię wewnątrznie spójną i logiczną . Biegli w oceniając zdolności do wykonywania przez wnioskodawcę określonych prac.

Żadna ze stron postępowania nie zgłosiła zastrzeżeń pod adresem opinii biegłych lekarzy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest uzasadnione.

Podstawę prawną żądania renty z tytułu niezdolności do pracy w związku wypadkiem przy pracy stanowią przepisy art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 167, poz. 1322 z późn. zm.) oraz art. 58 tejże ustawy w związku z przepisami art. 12 i 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.). W myśl art. 3 ust.1 i „ustawy wypadkowej”, za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą , przy czym w myśl art. 3 ust. 3 tej ustawy za wypadek przy pracy uważa się również nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego , podczas

wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem działalności pozarolniczej w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych. Na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, przy ustalaniu między innymi prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

Zgodnie z 57 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące przesłanki:

- 1) jest niezdolny do pracy;
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach, wskazanych szczegółowo w tym przepisie .

Jednak art. 17 ust. 2 „ustawy wypadkowej” modyfikuje normę wynikającą z powołanego z art. 57 przewidując, iż renta przysługuje niezależnie od długości okresu ubezpieczenia wypadkowego oraz bez względu na datę powstania niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową

W przedmiotowej sprawie sporną była zatem przesłanka w postaci niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy . Stosownie do art. 12 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, osobą niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest przy tym osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy (art. 12 ust. 2 ustawy), zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ust. 3 ustawy). Przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania, co do odzyskania zdolności na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy należy uwzględnić między innymi możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcie innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne .

Dla stwierdzenia częściowej niezdolności do pracy (art. 12 ust. 1 i 3 ustawy) decydująca jest zatem nie tylko utrata możliwości wykonywania pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu, ale także brak rokowania odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2007 r. II UK 156/06 OSNP 2008/3-4/45). Niezdolność do wykonywania pracy dotychczasowej nie jest zatem wystarczająca do nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, jeżeli wiek, poziom wykształcenia i predyspozycje psychofizyczne usprawiedliwiają rokowanie, że mimo upośledzenia organizmu możliwe jest podjęcie innej pracy w tym samym zawodzie albo po przekwalifikowaniu zawodowym (por. wyrok Sądu Najwyższego z 29 czerwca 2005 r., I UK 299/04, OSNP 2006 nr 5-6, poz. 93). O niezdolności do pracy decyduje - jak zakłada się w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy - negatywne rokowanie co do możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji oraz możliwości wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy, jak też niecelowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Z opinii biegłych wynika, iż wnioskodawca ma znacznie ograniczoną możliwość podjęcia pracy, którą dotychczas wykonywał (praca rolnika , murarza czy dekarza) jak również innej pracy fizycznej . W zakresie tych prac , schorzenia układu ruchu czynią go częściowo niezdolnym do pracy. Przepis art. 13 ustawy nakazuje, aby celowość przekwalifikowania zawodowego ustalić biorąc pod uwagę charakter dotychczasowej pracy , poziom wykształcenia , wiek i predyspozycje psychofizyczne . Biorąc pod uwagę wykształcenie wnioskodawcy, dotychczas wykonywane jedynie prace fizyczne oraz wiek (58 lat) niecelowe jest przekwalifikowanie zawodowe wnioskodawcy . Zatem również w tej kwestii Sąd podzielił ocenę biegłych lekarzy. Trudno bowiem zakładać , że celowe i możliwe będzie w tym wieku

przekwalifikowanie zawodowe wnioskodawcy do innej wykwalifikowanej pracy , w szczególności nie będącej pracą fizyczną .

Warto też podkreślić, iż opinia biegłych sądowych, która była podstawą zasadniczych ustaleń w przedmiotowej sprawie nie była kwestionowana przez organ rentowy w toku postępowania. „ W postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych organ rentowy ma pozycję strony (art. 477¹⁰ § 1 k.p.c.), więc powinien przejawiać odpowiednią aktywność dowodową między innymi wobec treści dowodu z opinii biegłych lekarzy sądowych, a w przeciwnym razie ponosi negatywne skutki prawne swej bierności, polegające zwłaszcza na zmianie wydanej decyzji czy oddaleniu wniesionego środka zaskarżenia” (tak. SN w wyroku z dnia 30.03.2000 r. II UKN 444/99 OSNP 2001/17/543).

Tym samym, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego , a ponadto art. 129 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu się prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności w związku z wypadkiem przy pracy na okres od pierwszego dnia miesiąca , w którym złożono wniosek o rentę tj . od 1.09.2013r. do 22.08.2015r. r.

Sąd stwierdził, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, gdyż dokonał niewłaściwej oceny stanu zdrowia badanej. W tym względzie Sąd miał na uwadze przepis art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Zgodnie z art. 118 ust. 1 tej ustawy, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, z uwzględnieniem tego, iż w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (ust. 1a). W zdaniu drugim ust. 1a art. 118 ustawy dodano, że organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21.06.2012 r., III UK 110/11 (Legalis), błąd organu rentowego skutkujący jego „odpowiedzialnością odsetkową” może stanowić efekt błędu w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędu w ustaleniach faktycznych. Jeśli zatem wydanie nieprawidłowej decyzji w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy byłoby następstwem niewłaściwej oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o to świadczenie dokonanej przez lekarza orzecznika lub komisję lekarską, a więc następstwem niewłaściwych ustaleń faktycznych, to błąd taki należy uznać za błąd organu rentowego, powodujący jego odpowiedzialność na podstawie art.85 ust.1 ustawy z dnia 13.10. 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.).